

§ 86

Dnr KS/2018:143

Resursfördelning - information**Bakgrund**

I samband med den finansiella analys kommunen genomfört våren 2017 framkom behoven av att revidera resursfördelningsmodellerna från kommunfullmäktige till nämnder. Den finansiella analysen pekar på ett effektiviseringskrav motsvarande 1,12 % (21 mkr) årligen över hela perioden till 2030.

Befintliga modeller för resursfördelning har utvecklats efter praxis. Dokumentationen är släpat efter vilket gjort att modellerna är svåra att begripa. Att förenkla arbetssättet har varit prioriterat.

En beskrivning av nuvarande modeller för resursfördelning har förtecknats. Omvärldsorientering och referenstagning har varit ett sätt att få input. Därefter har en analys inför förslag till revideringar gjorts. Analysen mynnar ut i förslag till revideringar.

Sammanfattning

Översyn av resursfördelningsmodellerna har mynnat ut i vissa revideringar. Resursfördelningen består av 5 delmodeller:

1. Demografi
2. Pris- och löneökningar
3. Verksamhetsförändring
4. Driftkostnadsförändring pga investering
5. Politisk prioritering

Delmodell 1 revideras till en modell baserad på kostnadsutjämnings uppbyggnad.

Delmodell 2 är oförändrad

Delmodell 3 justeras genom att vid beslutade verksamhetsförändringar via statliga reformer som påverkar verksamheterna ska en avvägning ske i budgetprocessen. Tidigare praxis byggde på en automatisk ramhöjning vid statliga reformer.

Delmodell 4 är oförändrad

Delmodell 5 innebär ett förtydligande om att ramjusteringar kan ske genom:

- Omprioriteringar mellan nämnder/verksamheter.
- Generell reduktion eller höjning av nämndernas ramar.
- Riktad effektivisering återrapportering.

§ 86 fortsättning

Därtill föreslås en avveckling av tilläggsbudget på driftbudgeten, men att behålla den inom investeringsbudgeten. Om verksamheter har särskilda skäl till att överföra medel från ett år till ett annat, får detta ses som undantag.

Beslutsunderlag

Missiv 2018-05-08

Revidering av resursfördelningsmodellen

Beslut

1. Arbetsutskottet tackar för informationen som noteras till protokollet.

—

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

Akten

Handläggare

Thomas Gustafsson
Tfn 0142-857 79

Kommunstyrelsen

Revidering av resursfördelningsmodeller, missiv

Bakgrund

I samband med den finansiella analys kommunen genomfört våren 2017 framkom behoven av att revidera resursfördelningsmodellerna från kommunfullmäktige till nämnder. Den finansiella analysen pekar på ett effektiviseringskrav motsvarande 1,12 % (21 mkr) årligen över hela perioden till 2030.

Befintliga modeller för resursfördelning har utvecklats efter praxis. Dokumentationen är släpat efter vilket gjort att modellerna är svåra att begripa. Att förenkla arbetssättet har varit prioriterat.

En beskrivning av nuvarande modeller för resursfördelning har förtecknats. Omvärldsorientering och referenstagnation har varit ett sätt att få input. Därefter har en analys inför förslag till revideringar gjorts. Analysen mynnar ut i förslag till revideringar.

Sammanfattning

Översyn av resursfördelningsmodellerna har mynnat ut i vissa revideringar. Resursfördelningen består av 5 delmodeller:

1. Demografi
2. Pris- och löneökningar
3. Verksamhetsförändring
4. Driftkostnadsförändring pga investering
5. Politisk prioritering

Delmodell 1 revideras till en modell baserad på kostnadsutjämnings uppbyggnad.

Delmodell 2 är oförändrad

Delmodell 3 justeras genom att vid beslutade verksamhetsförändringar via statliga reformer som påverkar verksamheterna ska en avvägning ske i budgetprocessen. Tidigare praxis byggde på en automatisk ramhöjning vid statliga reformer.

Delmodell 4 är oförändrad

Delmodell 5 innebär ett förtydligande om att ramjusteringar kan ske genom:

Missiv

Datum

2018-05-08

Diarienummer

KS/2018:143

- Omprioriteringar mellan nämnder/verksamheter.
- Generell reducering eller höjning av nämndernas ramar.
- Riktad effektivisering återrapportering.

Därtill föreslås en avveckling av tilläggsbudget på driftbudgeten, men att behålla den inom investeringsbudgeten. Om verksamheter har särskilda skäl till att överföra medel från ett år till ett annat, får detta ses som undantag.

Beslutsunderlag

Överförs till protokollet

Kommunstyrelsens förvaltnings förslag till beslut

Att godkänna revidering av Mjölby kommuns resursfördelningsmodeller

—

Beslutet skickas till:
Överförs till protokollet

Kommunstyrelsens förvaltning

Dag Segrell
kommunchef

Revidering av resursfördelningsmodeller

Innehåll

1 Bakgrund

I samband med den finansiella analys kommunen genomfört våren 2017 framkom behoven av att revidera resursfördelningsmodellerna från kommunfullmäktige till nämnder. Bakgrunden är att den växande demografiska utvecklingen över lång tid framöver kommer att anstränga varje års mål- och budgetprocess. Den finansiella analysen pekar på ett effektiviseringskrav motsvarande 1,12 % (21 mkr) årligen över hela perioden till 2030, utifrån läget 2016 och de antaganden som analysen bygger på. För att finna långsiktiga accepterade modeller ses arbetssättet över och revideringar föreslås till Mål- och budgetprocessen 2019.

Ett tilläggsuppdrag gavs i januari 2018 där ekonomistyrningen av måltidsservice och lokalvård ska ses över. En delrapport innehållande resursfördelningsmodeller och tilläggsuppdraget ska presenteras för kommunstyrelsens budgetberedning i april 2018.

Nuvarande resursfördelningsmodeller har funnit i upp till 20 år. Att koppla demografi till budgetfördelning var då relativt nytt. Dokumentation av modellerna har inte varit så omfattande utan en praxis har utvecklats i kommunen. 2013 gjordes en översyn och dokumentation av resursfördelningsmodellerna (2012-11-13 § 144). I översynen dokumenterades 1 hur budget fördelas i kommunen, 2 hur ekonomin påverkats historiskt samt 3 hur resursfördelningsmodellerna påverkar verksamhetens kostnader. Översynen följdes inte av politiska beslut att förändra modellerna.

2 Disposition av utredningen

Rapporten bygger på tre delar:

- Avsnitt 3 Beskrivning av nuvarande modeller för resursfördelning.
- Avsnitt 4 Omvärldsorientering och referenser
- Avsnitt 5 Analys och argument för revideringar
- Avsnitt 6 Förslag till resursfördelningssystem

3 Beskrivning av nuvarande modeller

Beskrivningen ger en översiktlig bild av vilka metoder som tillämpas för resursfördelningen i Mjölby kommun.

3.1 Generella principer för budgetering

Rambudget

Mjölby kommun tillämpar rambudgetering, dvs tillskott och avdrag i nästkommande års budget relateras till innevarande års rambudget. Det är förändringen mellan åren som är i fokus. Undantag är va och avfall där s k nollbudgetering tillämpas pga avgiftsfinansierad verksamhet.

Vissa verksamheter är helt eller delvis finansierade genom ett beställar-utförarförhållande. Kost och lokalvård är de mest tydliga exemplen på verksamheter som internintäktsfinansieras.

It-verksamheten, växel, leasingbilar, repro är till delar internintäktsfinansierad och till delar anslagsfinansierad.

Helt bidragsfinansierad verksamhet är integrationsverksamhet.

Därtill finns olika praxis för hur enskilda verksamheter interndeberas. Allt ifrån caféverksamhet, korttidshyra lokaler, utbildningsinsatser mellan förvaltningar.

Nivån på hur nämndernas kostnadsnivå (rambudgeten) utvecklas följs med hjälp av jämförelser med nettokostnadsutvecklingen i andra kommuner. Utrymmet för ramjusteringar beräknas genom kalkylering av de påverkande kostnads- och intäktsposter som budgeten rymmer.

Tilläggsbudget

Nämnders överskott/underskott tilläggsbudgeteras (TB) följande år. Tilläggsbudget är en separat aktivitet i budgetarbetet. Det finns förbehåll kring vissa kostnadsslag och det sker en dialog kring tilläggsbudget under januari-februari varje år. Vid mandatskiftet sker en omprövning av varje nämnds tilläggsbudget.

En ändring av principerna gjordes 2014-15 där man begränsar storleken på tilläggsbudget genom procentuella schabloner för nämnderna. De större nämnderna får max 1 procent i tilläggsbudget av budgeterad bruttokostnad. Det gäller såväl överskott som underskott. De mindre nämnderna bär med max 2 procent.

Nämndernas vidare hantering av tilläggsbudget varierar. Kortfattat kan nämnas att för de nämnder som haft positiva tilläggsbudgetar har tilläggsbudgeten varit en del av styrningen. Den önskade effekten, dvs en långsiktig styrning och planering, har uppnåtts. Har man däremot negativ tilläggsbudget under lång tid blir inte tilläggsbudgeten en del av styrningen.

3.2 Kompensation för pris- och löneökningar

Lönekostnadsförändringar kompenseras som regel fullt ut när avtalen är slutna genom ramuppräknning i tilläggsanslag (TA) innevarande år. Kompensationen sker per kostnadsställe, dvs varje enhet får kompensation efter dess faktiska utfall.

Kompensation för prisökningar sker genom indexuppräkning i nämndernas ramar. Kostnadsslagen personal, lokaler, övriga kostnader, kapitalkostnader redovisas separat och uppräkningsen sker på alla delar (för personalkostnader i efterhand enligt ovan).

SKL:s beräkningar ligger till grund för indexuppräkningarna. Även intäkterna räknas upp eftersom de intäkter kommuner erhåller innehåller kompensation för pris- och löneuppräknings. Ett problem kan vara olika index för olika verksamheter där avtal eller indexuppräknings löper med olika periodicitet.

Under anslaget KS ofördelat finns ett anslag (enligt praxis 3 mkr) för kompensation för höga prishöjningar. Detta anslag används för större förändringar i prisbilden, t ex för nya avtal med externa parter, bränslekostnadsökningar, el/fjärrvärme etc.

Det finns i nuläget ingen modell för hur väsentligt lägre prisutvecklingar hanteras. T ex elförsörjning, asfaltsbeläggningar, avtal med privata entreprenörer utan dessa hanteras genom praxis i rambudgetarbetet.

3.3 Resursfördelning efter demografisk utveckling

Mjölby kommun har lång tradition av att tillämpa modeller för budgetfördelning med hänsyn till den demografiska utvecklingen.

Systemens tillkomst har fått till följd att nämnderna har anpassat sin budgetering och utvecklat resursfördelningsmodeller från nämnd till enhet. Nedanstående tabell beskriver vilka modeller som tillämpas:

Verksamhet	Start	Målgrupp	Styrande faktor	Avstämnings period	Kostnadsbas	Övrigt
Förskola	Slutet 90-tal	Förskolebarn	Inskrivna barn	Medel av volymer 1/1 – 31/12	Kronor per inskrivet barn / exkl lokaler	Reglering i tilläggsbudget
Grundskola	Slutet 90-tal	Grundskoleelever	Befolkning 6-15 år	Medel av bef 1/1 – 31/12	Kronor per elev / exkl lokaler	Reglering i tilläggsbudget
Fritidshem	Slutet 90-tal	Fritidshemsbarn	Inskrivna barn	Medel av volymer 1/1 – 31/12	60 % av kronor per grundskolelev exkl lokaler	Reglering i tilläggsbudget
Gymnasieskola	Slutet 90-tal	Gymnasieelever	Befolkning 16-18 år	Medel av bef 1/1 – 31/12	Kronor per elev / exkl lokaler	Reglering i tilläggsbudget
LSS funktionshindrad	2008-	Funktionshinder enligt LSS	Volymförändring per insats	Medel 12 mån	Standardkostnad per LSS-insats	Reglering i tilläggsbudget

Datum

Diarienummer

e						dget
Äldreomsorg	2010-	Äldre över 65 år -	Befolkningen i olika grupper av äldre över en 10 årsperiod	Ingen avstämning (politisk prioritering utöver modellen)	Beräknad normkostnad	<u>Ej</u> reglering i tilläggsbudget

Förskola, fritidshem och LSS-verksamheten kompenseras för faktiskt antal inskrivna barn/brukare per månad. Det är alltså en relativt ”verksamhetsnära” resurstilldelning jämfört med övriga modeller. Även om tilldelningen är ”per individ” och inte tar hänsyn till behov.

Resursen per elev/barn är baserad på en faktisk kostnad exkl lokaler.

Grundskola, gymnasieskola och äldreomsorg kompenseras med befolkningsutvecklingen som grund. Det ger med andra ord inte en ”verksamhetsnära” tilldelning utan mer av en reglering med hänsyn till hur antalet brukare/individer *borde* utvecklas.

För skolområdet är den kopplingen relativt tydlig. Ett barn i tioårsåldern har skolplikt och kommer att generera en kostnad. För äldreomsorg är kopplingen inte lika tydlig eftersom det bygger på att behovet av äldreomsorg är kopplat till hur många äldre som finns i befolkningen.

3.4 Ramjustering pga riktade statsbidrag

Vid statliga reformer, förändrade prioriteringar etc som påverkar verksamheterna är principen att ansvarig nämnds ram justeras med motsvarande. Riktade statsbidrag är ofta villkorade vilket hanteras av respektive nämnd. Förändringar i generella statsbidrag med reformer på riksplanet ges också utslag genom den principen.

Det kan få till konsekvenser att kommunpolitiken inte får påverkansmöjlighet på hur verksamheterna prioriteras då statliga satsningar slår igenom främst via riktade statsbidrag.

3.5 Ramjustering pga investeringar

Principen som råder är att förändrade driftkostnader pga beslutade investeringar ur investeringsbudgeten kompenseras fullt ut. Om exempelvis en fritidsanläggning eller förskola byggs kompenseras nämnden för ökade kostnader i form av ökad internhyra, städning och skötsel.

3.6 Ramjustering pga politiska prioriteringar

Under denna punkt hänförs anslag som förändrar nämndernas ramar efter hur kommunfullmäktige prioriterar. Det kan vara nya verksamheter som startar eller avvecklas, omprioriteringar mellan nämnder, generella reduceringar och riktade reduceringar av ramar.

4 Omvärldsorientering och referenser

4.1 Beskrivning av fyra kommuners resursfördelningsmodeller

Postadress
Mjölby kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
595 80 MJÖLBY

Besöksadress
Burensköldsvägen 11-13

Telefon
0142 - 850 00
Telefax
0142-851 20

Internetadress
www.mjolby.se
e-postadress
kommunstyrelsen@mjolby.se

Bankgironummer
791-9848

Genom besök hos fyra kommuner och med efterföljande kontakter har en översiktlig bild inhämtats kring hur andra arbetar med resursfördelning. Denna genomgång är långt ifrån heltäckande men syftar till att relatera Mjölby kommuns arbetssätt gentemot andra kommuner. Kommunerna som ingår i genomgången är Norrköpings, Linköpings, Finspångs och Motala kommuner.

Fördelning efter demografi

Gemensamt för de besökta kommunerna är att de liksom Mjölby kommun har etablerade modeller för resursfördelning kopplat till demografi och behov. Några av kommunerna har lång tradition medan andra har tillämpat arbetssättet ett antal år.

Som framgångsfaktorer lyfter man fram att modellerna måste vara enkla och begripliga. I Norrköpings kommuns fall dokumenteras de utförligt i mål- och budgetdokumentet.

Ytterligare en framgångsfaktor är att skapa tydlig koppling till kommunens befolkningsprognos. Det ger ett kommungemensamt planeringsunderlag som också innehåller information ner på detaljnivå. Detta återspeglas också i beräkningen av skatteunderlaget.

Ingen av de besökta kommunerna har tilläggsbudgetering av volymer, såsom Mjölby kommun tillämpar det. Avstämningar av volymer sker istället löpande under året. Att tillämpa tilläggsbudget enligt Mjölby modell är relativt ovanligt i kommunsverige.

Kostnadsutjämningen utgör ibland grunden till modellernas volymeräkningar. Det betyder att istället för att kompensera för antal brukare i verksamhet kopplas resursfördelningen till befolkningen. En variant på kostnadsutjämningsmodell har Mjölby kommun inom äldreomsorg.

I några av kommunerna fördelar man resurser efter *faktiskt* antal elever/barn i förskola och skola och inte efter befolkningens utveckling. I Norrköping finns även asylsökande elever med i resursfördelningen, i syfte att ha en sammanhållen resursfördelning. Motala kommun kompenserar uteslutande med koppling till kostnadsutjämningen för alla verksamheter.

I de besökta kommunerna ingår lokalkostnadsdelen i resursfördelningen per brukare/volym. Argumentet är att de ska förenkla planering och styrning av lokalförsörjning och kapitaltjänstkostnader som följd av investeringar och reinvesteringar ska täckas in i resursfördelningen. Ytterligare ett argument är att lokaler inte ska ses som en fri nyttighet utan att dessa kostnader skulle ställas mot andra driftkostnader.

Vid en fördjupning i denna fråga påtalar Linköping, Norrköping och Motala kommun att dessa argument kan följas fullt ut. Dels uppstår problem vid nyproduktion då lokalkostnaden tar en allt större del budgeten i anspråk. Förvaltningarna kan inte bära dessa ökade driftkostnader vid nyproduktion vilket får till följd att extra compensation behöver utgå. Ytterligare en fråga som lyfts är att det finns ett uppdämt behov som heller inte bara är demografiskt betingat utan dessutom består av eftersatt underhåll.

Ett exempel på att få in effektiviseringar i styrmodellerna är att Norrköping ska utreda att under perioder då man växer eller minskar i volym endast skjuta till 75% av resursen per individ för att

Postadress	Besöksadress	Telefon	Internetadress	Bankgironummer
Mjölby kommun Kommunstyrelsens förvaltning 595 80 MJÖLBY	Burensköldsvägen 11-13	0142 - 850 00 Telefax 0142-851 20	www.mjolby.se e-postadress kommunstyrelsen@mjolby.se	791-9848

få ett långsiktigt hållbart system. Man vill hitta ett sätt att få in rätt förutsättningar i modellerna. Metoden är ännu inte politiskt beslutad.

Pris- och lönekomensation

Genomgången visar att modellerna för pris- och lönekomensation är svårare att analysera. Ofta bygger de på kommunens egna detaljerade modeller och de är därför svåra att ”översätta” till en annan kommun.

Norrköpings kommun tillämpar, liksom Mjölby komensation för löneavtalsenliga kostnadsökningar i efterhand när avtalen är klara. Andra kompenserar för en mer generell uppräknig.

4.2 Inhämtade referenser

Under arbetets gång har referenser inhämtats från Emelie Värja, PwC. Avstämning har skett kring uppbyggnad av nuvarande modeller och hur dessa kan förändras. Emelie har varit ett värdefullt bollplank i arbetet.

En masteruppsats av två studerande vid Linköpings universitet har genomförts under våren 2018. Syftet har varit att jämföra Mjölby och Tranås resursfördelningsmodeller och se för- och nackdelar, samt komma med förslag och iakttagelser. Studenterna har intervjuat politiker och tjänstemän, studerat litteratur och fördjupat sig i excelmodellerna. Studenternas synpunkter har till delar vägts in i arbetet, även om tidsaspekten har varit något för tajt för att invänta den färdiga uppsatsen.

5 Analys och argument för revideringar

5.1 Argument för revideringar

Ett antal ställningstaganden/förtydliganden har utretts i syfte att skapa tydlighet för resursfördelningen i Mjölby kommun.

Resursfördelning ≠ behov

Resursfördelning från kommunfullmäktige till nämnd reglerar *inte* medel efter faktiskt uttryckta behov utifrån en fastställd personaltäthet, enskilda brukares behov etc. Däremot är det att önskvärt att utveckla resursfördelning med hänsyn till bemanning, kvalitetskriterier etc inom en nämnds verksamhet för fördelning till enhet. Det krävs en systematisk dialog för att beskriva förändrade behov kopplat till resursfördelning.

Begriplig resursfördelning

Budgeten är en planering – en ram att hålla sig inom. Resurserna inom den ramen ska fördelas efter principer som är accepterade och kända. Att utveckla detaljerade budgetmodeller riskerar att lägga fokus på detaljplanering när huvuduppdraget istället är att fokusera på resultat och effekter till medborgare och kunder. Genom bättre dokumentation och kontinuerlig utveckling anpassas modellerna i takt med verksamhetsförändringarna.

Lokaler fördelas separat

Postadress Mjölby kommun Kommunstyrelsens förvaltning 595 80 MJÖLBY	Besöksadress Burensköldsvägen 11-13	Telefon 0142 - 850 00 Telefax 0142-851 20	Internetadress www.mjolby.se e-postadress kommunstyrelsen@mjolby.se	Bankgironummer 791-9848
---	---	--	--	-----------------------------------

En volymbaserad resursfördelning inklusive lokaler riskerar att bli kostnadsdrivande då lokalandelen förändras vid ökade volymer. Att reglera lokalkostnader separat skapar en viss dämpning vid tillväxt, men det kräver å andra sidan en effektiv lokalförsörjning. Att fortsätta arbetet med att effektivisera arbetsätten med lokalhyror fördelat på förvaltning och enhet är angeläget. Erfarenheterna från andra kommuner är att vissa inkluderar lokaler i t ex ett elevpris och andra gör det inte. I praktiken visar att inkludering av lokaler innebär merarbete och önskvärd styreffekt inte alltid uppstår. I tider av ökade volymer sker nybyggnation och då krävs ändå separata beräkningar.

Tilläggsbudget har begränsad styreffekt

Den kraftiga volymökning som väntas de kommande åren inom de flesta verksamheter kommer att ställa krav på politiska prioriteringar. Bakgrunden till tilläggsbudgeten har varit att skapa långsiktiga förutsättningar och undvika att nämnderna enbart fokuserar på ett enskilt år. Denna praxis har utvecklats till en relativt omfattande del av budgetarbetet. Styreffekten har varierat kraftigt mellan nämnderna. En risk med tilläggsbudgeten är en stor resultatpåverkan kan uppstå innevarande budgetår. En annan konsekvens är när verksamheterna inom en nämnd utvecklas väsentligt olika har nämnden ett pedagogiskt problem att styra ekonomin mellan nämndens verksamheter/enheter. Därför föreslås avveckla tilläggsbudgetering på driftbudgeten i nuvarande form, men att behålla den inom investeringsbudgeten. Om verksamheter har särskilda skäl till att överföra medel från ett år till ett annat, får detta ses som undantag.

Realistisk pris- och lönekomensation

Att kompensera nämnderna för kända pris- och löneökningar i efterhand genom tilläggsanslag är ett sätt att låta budgetförutsättningarna avspegla verklig nettokostnadsutveckling så långt det är möjligt.

Det omvända, att kompensera med en generell uppräknings riskerar att skapa ojämlika förutsättningar mellan verksamheter, svårigheter att analysera utfall samt ett pedagogiskt problem att förklara budgetens uppbyggnad.

Likvärdiga demografimodeller

Det område som krävts mest genomlysning är tilldelning av medel efter volym/demografi/befolkning. Det kan konstateras att vissa verksamheter gynnas på bekostnad av andra. Att t ex fördela medel efter antal inskrivna barn i förskolan med en avstämning efter faktiskt utfall samtidigt som äldreomsorgens modell bygger på en historisk beräkning utan avräkning är inte likvärdigt.

I arbetet med att revidera demografimodellerna har flera analyser genomförts. En analys har skett av förhållandet inom gymnasieskolan där i nuvarande modell medel fördelas efter invånare 16-18 år. Vid en jämförelse av antal elever i gymnasieskolan (oavsett ålder) skiljer sig endast marginellt mot antal invånare 16-18 år.

En verksamhet som är svår att prognostisera är LSS eftersom verksamheten är svår att knyta till demografisk utveckling. Den modell som tillämpas i nuläget ger ändå en form av volymbaserad resursfördelning.

Postadress Mjölby kommun Kommunstyrelsens förvaltning 595 80 MJÖLBY	Besöksadress Burensköldsvägen 11-13	Telefon 0142 - 850 00 Telefax 0142-851 20	Internetadress www.mjolby.se e-postadress kommunstyrelsen@mjolby.se	Bankgironummer 791-9848
---	---	--	--	-----------------------------------

Analyserna har resulterat i bifogat förslag som innebär att förenkla demografimodellerna. Att gå åt andra hållet, att försöka finna en mer pricksäker och detaljerad modell, skulle ska mer administration, komplexare samband och dessutom stjåla tid från analys och uppföljning. Förslaget bygger på att tillämpa den modell staten använder för att fördela medel till kommunen enligt kostnadsutjämnningen. Det bygger på ett a-pris för ett antal befolkningsgrupper som beräknas fram med hjälp av befolkningsprognosens förändring av antal invånare.

Skillnaden mot nuvarande modell är att tilldelningen blir mer generell, dvs den riktas inte till enskilda målgrupper. Det blir istället ett sätt att fördela medel från kommunfullmäktige till omsorgs- och socialnämnd och utbildningsnämnd, baserad på hur befolkningen utvecklas. Nämnderna har sedan uppdraget att fördela till respektive verksamheter efter egna prioriteringar. Därmed kan man säga att vi går bort från ”individbaserad fördelning” till en modell som tar hänsyn till befolkningens utveckling. Därmed förstärks befolkningsprognosen som en bas för resursfördelningen.

Vissa verksamheters åldergrupper ingår inte i kostnadsutjämnningen. Resursfördelning till dessa föreslås ske genom politiska prioriteringar på samma sätt som gäller för övriga nämnder.

6 Förslag till resursfördelningssystem

Utifrån ovanstående utredning har ett förslag till revidering tagits fram innehållande 5 delmodeller. Tabellen visar en specifikation av budgetens delmodeller. Nedanstående texter ska också förtecknas i styrdokumentet Mjölby kommuns ledningssystem vid nästa revidering. Resursfördelning består av 5 delmodeller

Delmodell	Budget 2019 ur MOB 2018-2020	Omdisponering, tilläggsanslag innev år	Demografi 1	Pris- och löne-kompensation 2	Verksamhets-förändring 3	Driftkostnadsförändring pga investering 4	Politisk prioritering 5	Summa
BR-NÄMND, BYGGNADSKONTOR	7 350							0
BR-NÄMND, RÄDDNINGSTJÄNST	24 768							0
KF-POLITISKA ORGAN	7 478							
KS-FÖRVALTNING	75 327							0
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMND	76 425							0
MILJÖNÄMND	4 105							0
TEKNISK NÄMND	59 099							0
OMSORGS- SOCIALNÄMND	578 410							0
UTBILDNINGSNÄMND	672 113							0
SUMMA	1 505 075	0	0	0	0	0	0	0

Rambudget förändras av:

1. Demografi
2. Pris- och löneökningar
3. Verksamhetsförändring
4. Driftkostnadsförändring pga investering
5. Politisk prioritering

Rambudget

Rambudget är utgångspunkten för budgetarbetet kommande år.

Omdisponering, tilläggsanslag innev år

Beslutade omdisponeringar eller tilläggsanslag innevarande år justerar rambudgeten.

1. Delmodell demografi

Delmodell demografi bygger på kostnadsutjämnings åldersgrupper till omsorgs- och socialnämnd och utbildningsnämnd.

- 1-5 år
- 6-12 år
- 6 år
- 7-15 år
- 16-18 år
- 65-79 år
- 80-89 år
- 90- år

Förändringar i åldergrupperna skapar ramförändring med hänsyn till ett a-pris. A-priset är standardkostnaden i kostnadsutjämningsen exkluderat lokaler, måltider, lokalvård samt gemensam OH. I standardkostnaden ingår hänsyn till strukturella faktorer för Mjölby kommun. LSS hanteras separat enligt LSS-utjämnings standardkostnader per insats. I budgetarbetet ska en prognos göras baserad på historiskt utfall samt bedömd framtida utveckling. Avstämningar innevarande år sker i samband med prognos 1 per 31/3 (prel). Därefter sker ingen avräkning förrän till nästkommande budgetår.

2. Pris- och lönekompensation

Nämnderna kompenseras för kända pris- och löneökningar i efterhand genom tilläggsanslag. Beräkning sker på kostnadsslag personal, lokaler, övriga kostnader, kapitalkostnader samt intäkter. Syftet är att skapa likvärdiga villkor och att låta budgetförutsättningarna avspegla verklig nettokostnadsutveckling så långt det är möjligt.

3. Verksamhetsförändringar

Verksamhetsförändringar pga kommunala eller statliga beslut. Vid beslutade verksamhetsförändringar via statliga reformer som påverkar verksamheterna ska en avvägning ske i budgetprocessen om ansvarig nämnds ram ska justeras med motsvarande.

Kommunala verksamheter som startar eller avvecklas hanteras under denna punkt.

Riktade statsbidrag är ofta villkorade vilket hanteras av respektive nämnd.

4. Driftkostnadsförändring pga investering

Förändrade driftkostnader pga beslutade investeringar ur investeringsbudgeten kompenseras fullt ut. Om exempelvis en fritidsanläggning eller förskola byggs kompenseras nämnden för ökade kostnader i form av ökad internhyra, städning och skötsel.

5. Politiska prioriteringar

Anslag som förändrar nämndernas ramar efter kommunfullmäktiges prioritering. Förändringarna kan vara ökning eller minskning av ramar.

Det kan ske genom

- Omprioriteringar mellan nämnder/verksamheter.
- Generell reducering eller höjning av nämndernas ramar.
- Riktad effektivisering med hänsyn till intäkts- och kostnadsläge eller mot ett uttallat mål. Vid genomförd effektivisering ska aktuell nämnd också återrapportera uppnådd effekt.

Underlag för prioriteringar hanteras inom mål- och budgetprocessen, genom budgetdialoger. Jämförelser med föregående år, jämförbara kommuner, rikets utveckling och referenskostnad (förväntad kostnad) är underlag för prioriteringar.